

Tervetuloa

Harjoittelumoduuli 7: Hätiköidyt johtopäätökset II

Hätäiset johtopäätökset

Teemme usein johtopäätöksiä tietämättä koko totuutta.

- Syyt/edut : ???
- Haitat: ???

Hätäiset johtopäätökset

Teemme usein johtopäätöksiä tietämättä koko totuutta.

- Syyt/edut: säästää aikaa, tuo turvallisuudentunteen, saattaa näyttää päättäväiseltä ja pätevältä muiden mielestä ("Väärä päätös on parempi kuin ei päätöstä.")
- Haitat: ???

Hätäiset johtopäätökset

Teemme usein johtopäätöksiä tietämättä koko totuutta.

- Syyt/edut: säästää aikaa, tuo turvallisuudentunteen, saattaa näyttää päättäväiseltä ja pätevältä muiden mielestä ("Väärä päätös on parempi kuin ei päätöstä.")
- Haitat: virheellisen ja vaarallisen päätöksen tekemisen riski...

Hätiköityjen johtopäätösten tekeminen

Millaisissa tilanteissa teemme päätelmiä tietämättä koko totuutta?

Milloin?	Esimerkki
...kun emme saa riittävästi tietoa	???
...kun meillä on aikaisempaa kokemusta, josta yleistämme	???
...kun päätöksellä ei ole oikeastaan merkitystä	???

Hätiköityjen johtopäätösten tekeminen

Millaisissa tilanteissa teemme päätelmiä tietämättä koko totuutta?

Milloin?	Esimerkki
...kun emme saa riittävästi tietoa	Työhaastattelu: rajoittunut mahdollisuus tutustua uuteen työpaikkaan ja uusiin työtovereihin ennakkoon.
...kun meillä on aikaisempaa kokemusta, josta yleistämme	???
...kun päätöksellä ei ole oikeastaan merkitystä	???

Hätiköityjen johtopäätösten tekeminen

Millaisissa tilanteissa teemme päätelmiä tietämättä koko totuutta?

Milloin?	Esimerkki
...kun emme saa riittävästi tietoa	Työhaastattelu: rajoittunut mahdollisuus tutustua uuteen työpaikkaan ja uusiin työtovereihin ennakkoon.
...kun meillä on aikaisempaa kokemusta, josta yleistämme	Yliyleistämiset voivat johtaa ennakkoluuloihin ("kun olen nähnyt yhden, olen nähnyt ne kaikki").
...kun päätöksellä ei ole oikeastaan merkitystä	???

Hätiköityjen johtopäätösten tekeminen

Millaisissa tilanteissa teemme päätelmiä tietämättä koko totuutta?

Milloin?	Esimerkki
...kun emme saa riittävästi tietoa	Työhaastattelu: rajoittunut mahdollisuus tutustua uuteen työpaikkaan ja uusiin työtovereihin ennakkoon.
...kun meillä on aikaisempaa kokemusta, josta yleistämme	Yliyleistämiset voivat johtaa ennakkoluuloihin ("kun olen nähnyt yhden, olen nähnyt ne kaikki").
...kun päätöksellä ei ole oikeastaan merkitystä	Millaisen kakun valitsen, sukkien väri, mitä syön lounaaksi jne. ...

Hätäiset johtopäätökset "toiminnassa"

Vaikutusala	Esimerkki
<p data-bbox="19 428 231 485">Huijari</p> <p data-bbox="115 863 483 949">Köpenickin kapteeni (patsas)</p>	<p data-bbox="550 428 1912 871">Vuonna 1906 pikkurikollinen W. Voigt naamioi itsensä armeijan upseeriksi ja otti johtoonsa ryhmän oikeita sotilaita. Köpenickin (Saksa) kaupungintalo miehitettiin hänen käskystään, pormestari pidätettiin ja kaupungin varat varastettiin. Huijaria, joka ei ollut koskaan ollut armeijassa, uskottiin ainoastaan, koska hänellä oli sotilaspuku ja sotilaallinen käytös. Hänet otettiin kiinni 10 päivää myöhemmin.</p>

Hätäiset johtopäätökset "toiminnassa"

- kaupunkitarinat -

Marlboron omistaa KKK?

legenda	puolesta & vastaan	"todisteet"
<p>1980-luvun puolivälistä saakka on liikkunut huhuja, että merkinnät Marlboro -pakkauksessa ilmaisevat Ku Klux Klanin omistavan Marlboron</p>	<p>puolesta: ???</p> <p>vastaan: ???</p>	 <p>Mar = mar = jew? (= juutalainen) lboro = orobl = horrible (=kauhea)</p>

Hätäiset johtopäätökset "toiminnassa"

- kaupunkitarinat -

Marlboron omistaa KKK?

legenda	puolesta & vastaan	"todisteet"
<p>1980-luvun puolivälistä saakka on liikkunut huhuja, että merkinnät Marlboro -pakkauksessa ilmaisevat Ku Klux Klanin omistavan Marlboron</p>	<p>puolesta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Valkea v:n muotoinen merkki punaisella taustalla muodostaa punaisen K-kirjaimen• "Mar" nurin päin voidaan lukea "jew" – "lboro" kirjaimet lopusta alkuun on kuin "horrible" = "horrible jew" (= kauhea juutalainen, katso oikealla)• Moton "veni, vidi, vici" (tuln, näin, voitn) uskotaan olevan KKK:n iskulause. <p>vastaan: ???</p>	 <p>Mar = mar = jew? (= juutalainen) lboro = orobl = horrible (=kauhea)</p>

Hätäiset johtopäätökset "toiminnassa"

- kaupunkitarinat -

Marlboron omistaa KKK?

legenda	puolesta & vastaan	"todisteet"
<p>1980-luvun puolivälistä saakka on liikkunut huhuja, että merkinnät Marlboro -pakkauksessa ilmaisevat Ku Klux Klanin omistavan Marlboron</p>	<p>puolesta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Valkea v:n muotoinen merkki punaisella taustalla muodostaa punaisen K-kirjaimen• "Mar" nurin päin voidaan lukea "jew" – "lboro" kirjaimet lopusta alkuun on kuin "horrible" = "horrible jew" (= kauhea juutalainen, katso oikealla)• Moton "veni, vidi, vici" (tuln, näin, voitn) uskotaan olevan KKK:n iskulause. <p>vastaan:</p> <ul style="list-style-type: none">• Marlboron perusti Philipp Morris, englantilainen; ei yhteyksiä KKK:n kanssa• Marlboro nimettiin kadun nimen mukaan, jolla Lontoon tehdas oli: Marlborough street• Motto ei ole yhteydessä KKK:n kanssa	 <p>Mar = mar = Jew? (= juutalainen) lboro = orobl = horrible (=kauhea)</p>

Hätäiset johtopäätökset "toiminnassa"

- kaupunkitarinat -
Marlboron omistaa KKK?

Onko Ku Klux Klan Marlboron omistaja?

Ei!

Kuinka nämä salaliittoteoriat syntyvät?

???

Kuinka nämä salaliittoteoriat syntyvät?

- Ne ovat usein mielenkiintoisempia kuin todellisuus!
- Ne perustuvat väittämiin, joita on vaikea tarkistaa tai todistaa (esim. että "Tulin, näin, voitin" olisi Ku Klux Klanin motto? Väärin!).
- Ne salaavat vaihtoehtoiset selitykset (esim. nimi "Marlboro" järjestettynä uudelleen voi tarkoittaa montaa eri asiaa; esim. sanat labor (= työläiset) tai Rooma voidaan löytää)
- Tarut perustuvat joskus tosiasioihin, jotka on erotettu asiayhteydestä. Näiden yksityiskohtien merkitystä myös liioitellaan (ensisilmäyksellä kolme punaista K:ta ovat vaikuttavia, mutta ne eivät todista mitään).

Kuinka nämä salaliittoteoriat syntyvät?

- Historiassa on useita esimerkkejä vähemmistöihin ja syrjittyihin kohdistuneista vääristä syytöksistä koskien kontrolloimattomia, tuhoisia tapahtumia. Esimerkiksi keskiajalla huonosta viljasadosta syytettiin noituutta tai uskonnollisia vähemmistöjä.
- Nämä yksinkertaiset selitykset vähensivät jännittyneisyyttä ja pelkoa ja loivat harhakuvitelman kontrollista.

Miksi teemme tätä?

1. Tutkimukset osoittavat, että monet ihmiset, joilla on psykoosi [mutta eivät kaikki!] tekevät päätelmiä vähäisen tiedon perusteella. Tämän tyyppinen päätöksenteko voi helposti johtaa virheisiin verrattuna sen tyyppiseen päätöksentekoon, että harkitsee tarkkaan kaiken saatavissa olevan tiedon.

Miksi teemme tätä?

1. Tutkimukset osoittavat, että monet ihmiset, joilla on psykoosi [mutta eivät kaikki!] tekevät päätelmiä vähäisen tiedon perusteella. Tämän tyyppinen päätöksenteko voi helposti johtaa virheisiin verrattuna sen tyyppiseen päätöksentekoon, että harkitsee tarkkaan kaiken saatavissa olevan tiedon.
2. Todellisuuden havaitseminen on muuttunut useilla [mutta ei kaikilla!] ihmisillä, joilla on psykoosi. Harkitaan epätodennäköisiä tulkintoja, jotka useimmat muut ihmiset jättäisivät huomiotta.

Kuinka hätäiset johtopäätökset edistävät vääriä tulkintoja psykoosin aikana - esimerkkejä

Tapahtuma	Selitys psykoosin aikana	Mitä todella tapahtui
Kotiuttamispäivääsi aikaistetaan.	Olet vakuuttunut, että lääkärit ovat luopuneet toivosta.	Yllättäen tukiasunnossa on tullut paikka auki.
Ajatus "olet arvoton" pyörii päässäsi.	Olet vakuuttunut, että se johtuu lähistöllä olevasta puhelinverkon tukiasemasta.	Useimmilla ihmisillä on itseään nöyryyttäviä ajatuksia aika ajoin.
Terapeutti sanoo juuri sanan, jota olit itse juuri aikonut käyttää.	Terapeutti voi lukea ajatuksiasi.	Sanan pystyi päättelemään asiayhteydestä.

Harjoitus

- Seuraavissa harjoituksissa sinulle näytetään maalauksia. Ole hyvä ja yritä tunnistaa jokaisen maalauksen oikea nimi ja sulkea pois laskuista huonosti sopivat vaihtoehdot.

Harjoitus

- Seuraavissa harjoituksissa sinulle näytetään maalauksia. Ole hyvä ja yritä tunnistaa jokaisen maalauksen oikea nimi ja sulkea pois laskuista huonosti sopivat vaihtoehdot.
- Keskustele jokaista nimiehdotusta *tukevista ja vastaan olevista* puolista.

Harjoitus

- Seuraavissa harjoituksissa sinulle näytetään maalauksia. Ole hyvä ja yritä tunnistaa jokaisen maalauksen oikea nimi ja sulkea pois laskuista huonosti sopivat vaihtoehdot.
- Keskustele jokaista nimiehdotusta *tukevista ja vastaan olevista* puolista.
- Ole hyvä ja kerro myös kuinka varma olet arviostasi.

Harjoitus

- Seuraavissa harjoituksissa sinulle näytetään maalauksia. Ole hyvä ja yritä tunnistaa jokaisen maalauksen oikea nimi ja sulkea pois laskuista huonosti sopivat vaihtoehdot.
- Keskustele jokaista nimiehdotusta *tukevista ja vastaan olevista* puolista.
- Ole hyvä ja kerro myös kuinka varma olet arviostasi.
- Kiinnitä erityistä huomiota yksityiskohtiin, jotka selvästi rajaavat pois tietyn nimivaihtoehdon.

- a. Aviorikoksen tunnustus
- b. Kosiskelu
- c. Uutinen sukulaisen kuolemasta
- d. Kukkakauppias

- a. Aviorikoksen tunnustus
- b. Kosiskelu (Karl Zewy)
- c. Uutinen sukulaisen kuolemasta
- d. Kukkakauppias

- a. Munkki
- b. Juoppo
- c. Lukeva kemisti
- d. Lukutoukka

- a. Munkki
- b. Juoppo
- c. Lukeva kemisti (Johann Peter von Langer, 1756-1824)
- d. Lukutoukka

- a. Palvelijan huone
- b. Luulosairas
- c. Köyhä runoilija
- d. Asunnottomien suoja

- a. Palvelijan huone
- b. Luulosairas
- c. Köyhä runoilija
(Carl Spitzweg, 1835)
- d. Asunnottomien suoja

- a. Ilkeä noita
- b. Vahingoniloinen poika
- c. Kenkävaras
- d. Nuhtelu

- a. Ilkeä noita
- b. Vahingoniloinen poika
- c. Kenkävaras
- d. **Nuhtelu** (Ferdinand Georg Waldmüller, 1846)

- a. Vierailu
- b. Opintoihin uppoutunut
- c. Runoilija
- d. Isoisän kirjasto

- a. **Vierailu** (Carl Spitzweg, 1849)
- b. Opintoihin uppoutunut
- c. Runoilija
- d. Isoisän kirjasto

- a. Pedon kohtaaminen
- b. Juoppo
- c. Painajainen
- d. Metsästysonnetto-
muus

- a. Pedon kohtaaminen
- b. Juoppo
- c. Painajainen
- d. Metsästysonnetto-
muus (Carl Spitzweg,
1839)

- a. Mässäilyjuhlat
- b. Kasakkakirje
- c. Kädenväöntö
- d. Ennen taistelua

- a. Mässäilyjuhlat
- b. Kasakkakirje (Ilja Jefimowitsch Repin, 1891)
- c. Kädenvääntö
- d. Ennen taistelua

- a. Lasten syntymäpäiväjuhla
- b. Oppinut
- c. Kulkurin lepo
- d. Optikko

- a. Lasten syntymäpäiväjuhla
- b. Oppinut
- c. Kulkurin lepo
- d. **Optikko** (Frederick Daniel Hardy, 1826-1911)

- a. Salamancan myrkyttäjä
- b. Sevillan vesikauppias
- c. Viininmaistajaiset Malagassa
- d. Madridin alkoholisti

- a. Salamancan myrkyttäjä
- b. Sevillan vesikauppias
(Diego Velázquez, 1623)
- c. Viininmaistajaiset Malagassa
- d. Madridin alkoholisti

- a. Kavaljeeri
- b. Sunnuntaikävely
- c. Leski
- d. Parjattu rakastaja

- a. Kavaljeeri
- b. Sunnuntaikävely
- c. Leski
(Carl Spitzweg, 1844)
- d. Parjattu rakastaja

- a. Jalkahoito
- b. Lääkärin vastaanotolla
- c. Amputaatio
- d. Ihailija

- a. Jalkahoito
(Edgar Degas, 1873)
- b. Lääkärin vastaanotolla
- c. Amputaatio
- d. Ihailija

- a. Paperijahti
- b. Kodittomat
- c. Luvaton oleskelu
- d. Hedelmävarkaat

- a. Paperijahti b. Kodittomat
c. Luvaton oleskelu d. **Hedelmävarkaat** (Hermann Kauffmann, 1848)

- a. Viljasato
- b. Iltarukous
- c. Hautajaiset
- d. Aidantekijä

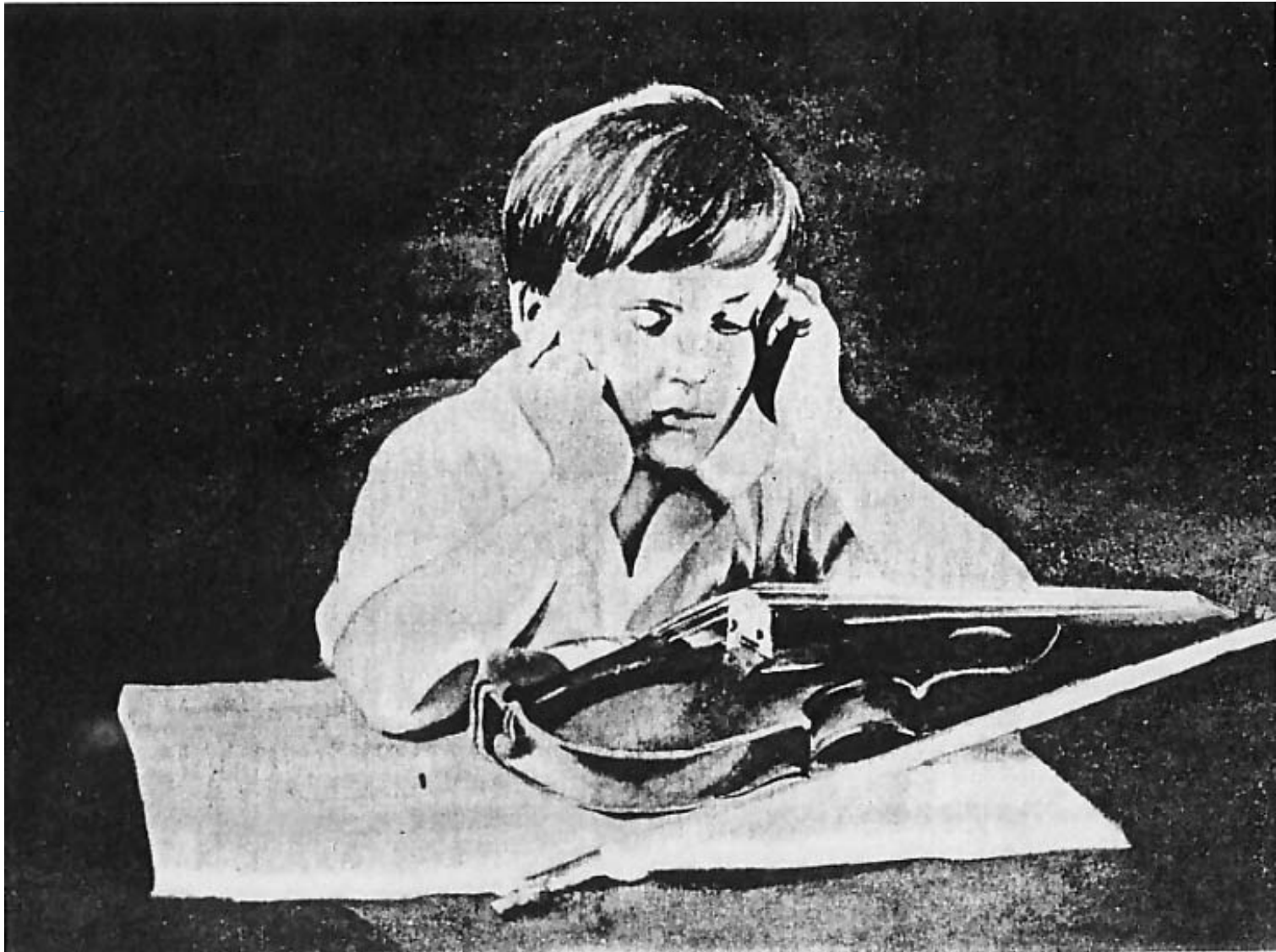
- a. Viljasato
- b. Iltarukous
(Jean-Fancois Millet, 1859)
- c. Hautajaiset
- d. Aidantekijä

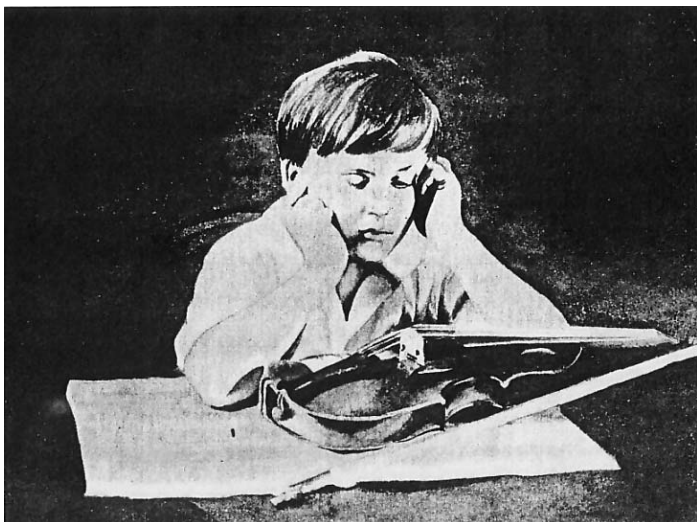
- a. Kävelyllä
- b. Kalastusvenettä odottamassa
- c. Surijat
- d. Paossa

- a. Kävelyllä
- b. Kalastusvenettä odottamassa (Philip Lodewijk F. Sadée, 1837-1904)
- c. Surijat
- d. Paossa

Mitä tässä tapahtuu?

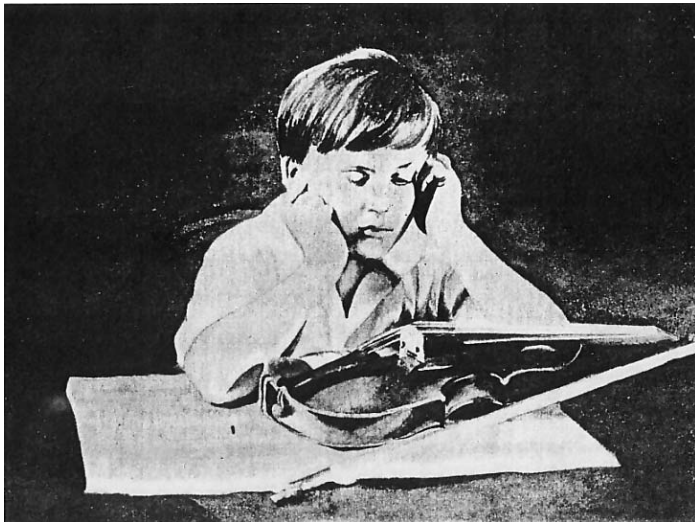

Poika vihaa viulunsoittoa, mutta vanhemmat ovat pakottaneet hänet soittamaan.

Sokea poika toivoo, että pystyisi soittamaan viulua.

Poika on rikkonut isänsä arvokkaan viulun ja häntä pelottaa kertoa se isälle.

Poika on lahjakas muusikko ja hän keskittyy ennen tulevaa konserttia.

Poika vihaa
viulunsoittoa, mutta
vanhemmat ovat
pakottaneet hänet
soittamaan.

Sokea poika toivoo,
että pystyisi
soittamaan viulua.

Poika on rikkonut
isänsä arvokkaan
viulun ja häntä
pelottaa kertoa se
isälle.

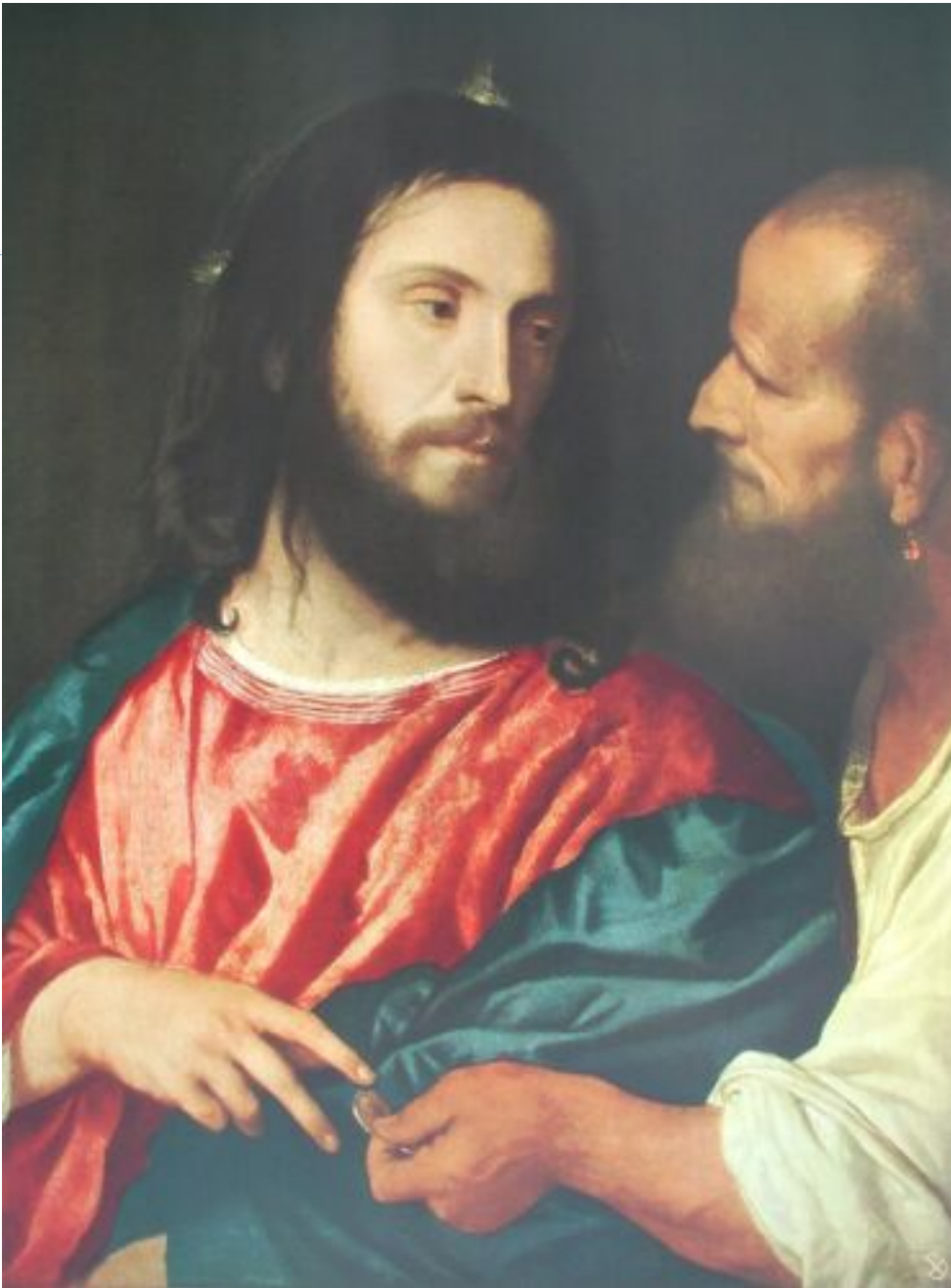
Poika on lahjakas
muusikko ja hän
keskittyy ennen
tulevaa konserttia.

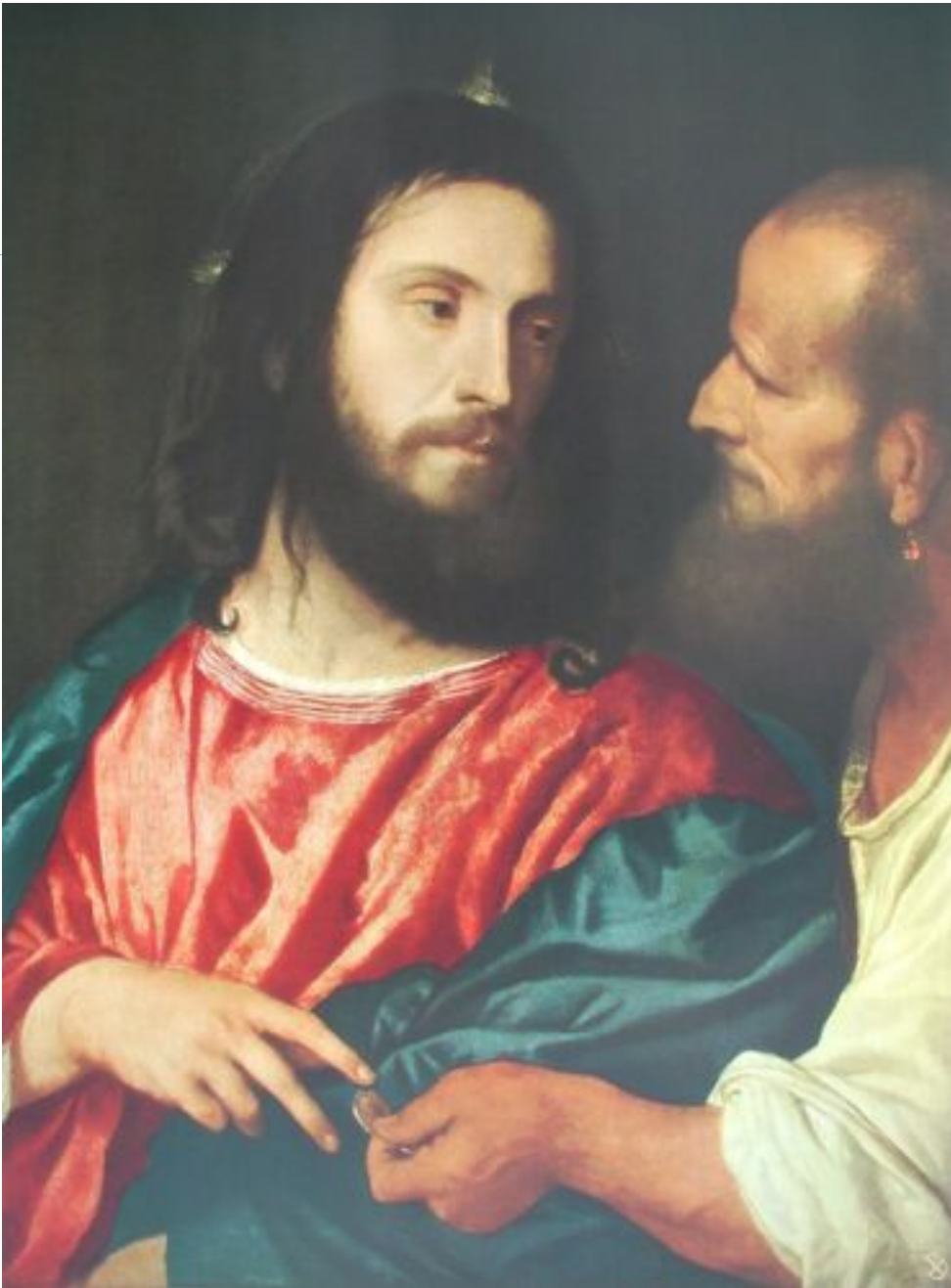
- a. Rakkauskirje
- b. Ilkeä naapuri
- c. Muutto
- d. Maanpinnan muotojen tutkija

- a. Rakkauskirje (Carl Spitzweg, 1860)
- b. Ilkeä naapuri
- c. Muutto
- d. Maanpinnan muotojen tutkija

- a. Lahjonta
- b. Messias
- c. Maavero
- d. Aatelinen ja merirosvo

- a. Lahjonta
- b. Messias
- c. Maavero (Tizian, 1524)
- d. Aatelinen ja merirosvo

a. Humalainen typerys

b. Juoruavat naiset

c. Tanssiin kutsu

d. Hautajaispidot

a. Humalainen typerys

b. Juoruavat naiset

c. Tanssiin kutsu

(Peter Buamgartner, 1834-1911)

d. Hautajaispidot

- a. Murhan todistajat
- b. Draama
- c. Elokuvissa
- d. Pakeneva morsian

- a. Murhan todistajat
- b. **Draama** (Daumier Honoré, 1831/32)
- c. Elokuvissa
- d. Pakeneva morsian

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Kun päätökset ovat tärkeitä ja merkityksellisiä, on parempi välttää hätäisiä ratkaisuja ja harkita kaikkea asiaankuuluvaa tietoa ("parempi katsoa kuin katua").

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Kun päätökset ovat tärkeitä ja merkityksellisiä, on parempi välttää hätäisiä ratkaisuja ja harkita kaikkea asiaankuuluvaa tietoa ("parempi katsoa kuin katua").
- Esimerkki: Mies sopertaa: *onko hän päihtynyt?*
- Huomioi tarkemmin: onko mies tulossa ravintolasta tai haiseeko hän alkoholille?
Mies voi kärsiä aivohalvauksen jälkeisestä puheen häiriöstä tai hänellä on puhevika.

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Kun päätökset ovat tärkeitä ja merkityksellisiä, on parempi välttää hätäisiä ratkaisuja ja harkita kaikkea asiaankuuluvaa tietoa ("parempi katsoa kuin katua").
- **Esimerkki:** Mies sopertaa: *onko hän päihtynyt?*
- Huomioi tarkemmin: onko mies tulossa ravintolasta tai haiseeko hän alkoholille?
Mies voi kärsiä aivohalvauksen jälkeisestä puheen häiriöstä tai hänellä on puhevika.
- Muista, että hätäiset johtopäätökset nostavat virheiden riskiä.
- Vähemmän tärkeissä tapauksissa voimme ihan yhtä hyvin toimia nopeasti (esim. jukurtin tai kakun valinta).

Siirtäminen jokapäiväiseen elämään

Oppimistavoitteet:

- Kun päätökset ovat tärkeitä ja merkityksellisiä, on parempi välttää hätäisiä ratkaisuja ja harkita kaikkea asiaankuuluvaa tietoa ("parempi katsoa kuin katua").
- **Esimerkki:** Mies sopertaa: *onko hän päihtynyt?*
- Huomioi tarkemmin: onko mies tulossa ravintolasta tai haiseeko hän alkoholille?
Mies voi kärsiä aivohalvauksen jälkeisestä puheen häiriöstä tai hänellä on puhevika.
- Muista, että hätäiset johtopäätökset nostavat virheiden riskiä.
- Vähemmän tärkeissä tapauksissa voimme ihan yhtä hyvin toimia nopeasti (esim. jukurtin tai kakun valinta).
- Erehtyminen on inhimillistä – varaudu mahdollisuuteen, että olet väärässä.

Mitä tekemistä tällä on psykoosin kanssa?

Monet [mutta eivät kaikki!] ihmiset, joilla on psykoosi, ovat taipuvaisia hätiköityihin johtopäätöksiin ja muodostamaan äärimmäisiä päätelmiä. Tällainen päättelytapa voi lisääntyä paineen alla ja kun haluaa purkaa liikoja paineita.

Mitä tekemistä tällä on psykoosin kanssa?

Monet [mutta eivät kaikki!] ihmiset, joilla on psykoosi, ovat taipuvaisia hätiköityihin johtopäätöksiin ja muodostamaan äärimmäisiä päätelmiä. Tällainen päättelytapa voi lisääntyä paineen alla ja kun haluaa purkaa liikoja paineita.

Aito esimerkki: Eero haluaa ajaa yliopistolle autollaan, mutta ei löydä avaimia. Hän ajattelee, että asuntolan talonmies on varastanut avaimet estääkseen häntä ajamasta kampukselle.

Taustaa: Hän on vakuuttunut, että ihmiset yliopistolla haluavat erottaa hänet.

Mutta!: Miksi talonmiehen pitäisi olla kiinnostunut Eeron erottamisesta yliopistosta; kuinka hän sai avaimet haltuunsa?

Mitä tekemistä tällä on psykoosin kanssa?

Monet [mutta eivät kaikki!] ihmiset, joilla on psykoosi, ovat taipuvaisia hätköityihin johtopäätöksiin ja muodostamaan äärimmäisiä päätelmiä. Tällainen päättelytapa voi lisääntyä paineen alla ja kun haluaa purkaa liikoja paineita.

Aito esimerkki: Eero haluaa ajaa yliopistolle autollaan, mutta ei löydä avaimia. Hän ajattelee, että asuntolan talonmies on varastanut avaimet estääkseen häntä ajamasta kampukselle.

Taustaa: Hän on vakuuttunut, että ihmiset yliopistolla haluavat erottaa hänet.

Mutta!: Miksi talonmiehen pitäisi olla kiinnostunut Eeron erottamisesta yliopistosta; kuinka hän sai avaimet haltuunsa?

Ennen vakavien syytösten esittämistä, sinun pitäisi kerätä tietoa mahdollisimman monesta lähteestä ja pohtia eri vaihtoehtoja henkilöiden kanssa, joihin luotat.

Kiitos mielenkiinnostanne!

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the "fair use" policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler/	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Gertrud K.	flickr	Der Hauptmann von Köpenick	CC	The captain of Koepenick/Hauptmann von Köpenick
miss_blackbutterfly	flickr	"One thousand Americans stop smoking every day - by dying. They say Nicotine patches are great. Stick one over each eye and you can't find your cigarettes."	CC	Marlboro cigarette boxes/Marlboro Zigarettschachteln

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).

Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei („public domain“), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist („public domain“; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.

Mit freundlicher Unterstützung der Janssen-Cilag GmbH*
With kind support of Janssen-Cilag

* 4000 € für die Verbesserung und Verbreitung des Trainings
4000 € for the improvement and distribution of the training